

ЛЕСОТЕХНИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ София п.ког. 1797 тел.: 91-907 факс: 62 28 30
Регистрационен индекс и дата 4943 / 13.07.2016г

ЛЕСОТЕХНИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ ФАКУЛТЕТ ПО ГОРСКО СТОПАНСТВО
Регистрационен индекс и дата 4031 / 13.07.2016г.

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. дсн Кирил Мартинов Богданов
катедра „Лесоустройство“
Факултет „Горско стопанство“
на Лесотехническия университет - София

по обявения конкурс от ЛТУ (Д.В. бр. 26 от 01. 04. 2016 г.) за заемане на академичната длъжност „професор“ по професионално направление 6.5 „Горско стопанство“, научна специалност „Лесовъдство“ (вкл. Дендрология) по дисциплината „Стопанисване на горите“.

Участник в конкурса е д-р Васил Христов Стипцов, понастоящем редовен доцент в ЛТУ, ФГС, катедра „Лесовъдство“. Други участници няма.

Рецензията е изготвена съгласно изискванията на чл. 29 и чл. 29 „б“ от Закона за развитие на АСРБ, Правилника за прилагане на ЗРАСРБ (чл. 60 и 61), Правилника за развитие на академичния състав на ЛТУ (2011, чл. 65 и чл. 67), както и въз основа на посочените в този Правилник наукометрични изисквания за заемане на академични длъжности (приложение № 14 и за изготвяне на рецензии и становища – приложение № 15).

1. Кратки биографични данни.

Васил Христов Стипцов е роден на 10. 11. 1053 г. в с. Ямна, Софийска област. От 1973 г. е студент във ВЛТИ-София и през 1978 г. се дипломира и получава квалификация „инженер по горско стопанство“. За кратко време работи в ДГС – София. През 1980 г. след спечелен конкурс работи като научен сътрудник в ИГ при БАН. През 1988 г. след успешна защита придобива научна степен „кандидат на селскостопанските науки“. След три години (1991г.) е избран за „старши научен сътрудник“ по Лесовъдство в ИГ-БАН.

Доц. д-р Васил Стипцов е заемал редица отговорни административни длъжности, като - Заместник кмет на община Връбница (1991-1992 г.); I-ви Заместник началник и Главен секретар на НУГ при МЗГАР (1997-2001); Програмен директор на Българо-швейцарска програма по горите и Упревител на швейцарска фондация „Силвика“- Интиркооперацион-Берн-Швейцария (2003-2007 г.).

През 2000 г. след спечелен конкурс е назначен за редовен доцент в катедра „Лесовъдство“, към ФГС при ЛТУ, където работи и до сега.

2. Общо описание на представените материали.

В конкурса за „професор“, кандидатът представя общо 144 заглавия, съгласно Списък № 2 „Списък на публикациите за участие в конкурса“ за периода 2000-2016 г. В това число 8 бр. са обявени като Монографии; учебници – 1 бр.; отпечатани учебни пособия – 16 бр.; публикации – 64 бр.

По вид публикациите могат да бъдат класифицирани, както следва: публикации в научни списания – 44 бр.; публикации в сборници от научни форуми – 16 бр.; научно-популярни публикации – 18 бр.

По важност – 2 бр. статии с Импакт фактор; пленарни доклади – 1 бр.; статии в списания без Импакт фактор – 62 бр.; доклади в сборници от научни форуми – 16 бр.

Място на публикуване – статии в реферирани български и чужди списания – 44 бр.; статии в нереферирани списания – 18 бр.; публикации в сборници от международни научни форуми – 6 бр.; публикации в сборници от национални научни конференции, сесии и семинари – 10 бр.; публикации в научни трудове на университети и институции – 1 бр.

На български език са публикувани 46 бр. заглавия, на чужд език – 13 бр. По отношение на броя на съавторите разпределението е: самостоятелни публикации – 8 бр.; с един съавтор – 31 бр., като на 15 от тях кандидатът е на първо място; с двама съавтори – 9 бр. с трима и повече съавтори – 12 бр.

3. Отражение на научните публикации на доц. д-р Васил Стипцов в литературата (известни цитирания).

От приложение № 8, към Заявлението на кандидата за участие в конкурса се вижда, че общия брой на цитиранията е 161. Според типа на цитираните публикации разпределението е: в реферирани списания и сборници от научни форуми – 83 бр. цитирания; в учебни помагала, монографии, дисертации и др. – 73 бр. цитирания; други – 5 бр.

4. Обща характеристика на дейността на кандидата.

4.1. Учебно-педагогическа дейност (работа със студенти и докторанти). От Справката за учебната заетост се вижда, че кандидата има средногодишна заетост от 628 часа през последните 5 години, което е значително повече от изискванията. Доц. д-р Васил Стипцов е разработил 9 бр. учебни програми в т.ч. по „Стопанисване на горите“; „Системи за управление на качеството в туризма“; „Многофункционално стопанисване на горите“; „Управление на качеството“; „Устойчиво ползване на земите“ и др. С тези учебни програми са въведени нови учебни дисциплини в Лесотехническия университет, както за ОКС „Бакалавър“, така и за ОКС „Магистър“. За периода от 2008-2016 г. е бил научен ръководител на 22 бр. дипломанти – 20 бр. от тях в магистърска и 2 –ма в бакалавърска степен. Дипломните теми са актуални и отговарят на съвременните изисквания към двете степени на обучение.

Доц. д-р Васил Стипцов е бил научен ръководител на двама успешно защитили докторанти, които са добре известни на лесовъдската колегия. По настоящем е ръководител на още двама докторанти, които са в процес на завършване на докторските си тези.

4.2. Научна и научно-приложна дейност. Съгласно приложената Справка доц. д-р Васил Стипцов е участвал в 10 бр. научно-изследователски проекта. Води лекционни курсове по 5 учебни дисциплини. Участвал е в издаването

(оборудването) на учебна лаборатория. Публикувал е 25 учебни пособия, наръчници, брошури и книги по специалността. Участвал е в създаването на нови бакалавърски и магистърски специалности. Броят на публикациите му надхвърля в значителна степен изискванията в това отношение.

Прави много добро впечатление, че всички показатели, свързани с изискванията за заемане на академична длъжност „професор“ надвишават няколкократно съответните изисквания.

4.3. Внедрителска дейност. Към документите за конкурса доц. д-р Васил Стипцов е приложил редица удостоверения от МЗХ-ИАГ, като само в едно от тези удостоверения са вписани 35 бр. внедрявания. Представени са от негова страна много предложения и становища, които са внедрени в практиката на горското стопанство. Повечето от тях са свързани с управление и стопанисване на горите и са отразени в много нормативни документи в т.ч. Закон за горите и Наредба за сечите от 2011 г.. Бил е ръководител на три научни проекта.

4.4. Приноси (научни, научно – приложни, приложни). От представения списък на публикациите за участие в конкурса за периода 2000-2016 г., няма да бъдат обект на рецензиране 7 бр. книги (№ № 27, 29, 30, 31, 32, 33, 34) и 6 бр. научни статии (№№ 40, 46, 47, 52, 56, 86), тъй като в тези публикации сме съавтори с кандидата.

Цялото разнообразие от теми, дадени в Списък № 2, може да се обобщи в следните направления:

- I. Приноси, свързани със стопанисването на горите.
- II. Приноси, свързани с многофункционалното стопанисване и планиране в горите.
- III. Приноси, свързани с разработването на стратигически документи за развитие на горския сектор и законово-нормативната уредба по управление и стопанисване на горите.
- IV. Приноси, свързани с качеството на управление на процесите в организациите от горския сектор.

I. Приноси свързани със стопанисването на горите.

1. Разработени са и представени материали за стопанисването на държавните, общински и частни гори. Материалите са първите издания в тази насока след възстаняване собствеността върху горите и затова се явяват като ценно помагало за управление и стопанисване на горите в условията на плурализъм в собствеността.

2. Направен е задълочен анализ на агролесовъдството в България и възможности за устойчивото му развитие. Разработена и одобрена е Концепция за развитие и приложение на агролесовъдството, като природосъобразна и социално-икономическа ефективна дейност.

3. Въз основа на изследвания във кестеновите гори са направени изводи и препоръки, свързани с обосноваване на стопанската цел, класификацията им и лесовъдските дейности, които трябва да се водят при стопанисването на кестеновите гори.

4. Изследвано е състоянието и стопанисването на издънковите гори (букови, дъбови, церови и др.) на базата на направената лесовъдско-таксационна характеристика за период от 60 години. Направен е критичен анализ и преглед на причините за тяхното състояние, породени от заложените в нормативните документи постановки и принципи за стопанисване на тези гори от издънков произход.

5. Анализирани са резултати от водените възобновителните и отгледни сечи в буквите и дъбовите високостъблени гори и са дадени препоръки за тяхното стопанисване в бъдеще. Определени са насоки за стопанисване на букови гори, пострадали от природни бедствия, като се имат в предвид биологичните особености на бука.

6. Изследван е проблемът „реконструкция на горски насаждения“ за петдесет годишен период и са изтъкнати недостатъците на този метод на стопанисване на нископродуктивните гори. Въз основа на тези изследвания е направено предложение за отпадане на стопанисвания клас за реконструкция.

7. Разработени са и са внедрени в горскостопанското практика обемни-разредни таблици за обикновения габър. Разработването на тези таблици в практиката дава възможност за по-точно кубирање и сортиментирање на насажденията от обикновен габър.

8. С помощта на информационни системи за подпомагането на вземане на решения в горското стопанство са определени ключови фактори оказващи влияние на управлението на горите, разделени на 5 групи: екологични, социални, икономически, технически и политически.

II. Приноси свързани с многофункционалното стопанисване и планиране в горите.

1. Разработени са и приети от съответните общински съвети Планове за развитие на горите на териториите на общините Тетевен, Велинград и Сърница, което представлява развитие на националния опит в областта на многофункционалното горско планиране.

2. Направено е проучване на общественото мнение за многофункционалното стопанисване на горите възможностите за залесяване на изоставени земеделски земи с дървесни видове за създаване на нови гори. Направена е препоръка, че от страна на цялата система на горското ведомство е необходима по-голяма разяснителна дейност сред обществото, свързани с провеждането на лесовъдските мепорприятия в горите.

3. Проучен е чуждият опит свързан с процесите на многофункционалното стопанисване на горите и горското планиране – основно в горите на Швейцария и други страни в Европа. На основата на положителната практика в тези страни, могат да се въведат в горскостопанския сектор в България редица принципи за усъвършенстване на законово-нормативната база при управление на горите в страната.

4. Направен е задълбочен анализ на връзката между многофункционалното стопанисване и планиране със Закона за горите, Закона за регионалното развитие, Закона за устройство на териториите, както и

Националната горска стратегия. По този начин ще се избегне съществуващата понастоящем разнопосочност между отделните закони.

5. Направени са полезни изводи от 10-годишния период на функционирането на Българо-швейцарската програма по горите, които изводи са взети предвид в разработването на новите стратегии и планове за развитие на горския сектор в България.

6. Изследвана е връзката между многофункционалното стопанисване на горите с многофункционалното горско планиране, многофункционалното стопанство, лесоустройственото планиране и природосъобразното управление на горите. Разработена е Методика за мониторинг и оценка на изпълнението на Плановете за многофункционално стопанисване на горите и са определени принципи, критерии и индикатори за мониторинг.

7. Разработен е модел на Планове за развитие на горите на ниво община, в съответствие с изискванията на новото горско законодателство. Представени са изискванията за оценка на биологичното разнообразие, лесовъдските системи, както и проблемите и достигнатите нива на сертификация.

8. Проучени са връзките между многофункционалното горско планиране и останалите стратегически документи за развитие на горския сектор. Приложени са методически подходи и методи за многофункционално горско планиране, като основни насоки за развитие на горите и като функция на горската политика.

9. Проучено е значението на социално-икономическото партньорство за ефективна местна и регионална политика при управлението на природните ресурси чрез обучение по многофункционално горско планиране.

III. Приноси свързани с разработването на стратегически документи за развитието на горския сектор и законово-нормативна уредба по управление и стопанисване на горите.

1. На базата на проведени изследвания и получени резултати са разработени нормативни и стратегически документи, които са приети от съответните нива на държавната горска администрация и са публикувани:

1.1. Закон за горите от 1997 г.;

1.2. Закон за горите от 2011 г.;

1.3. Закон за възстановяване на собствеността върху горите и земите от горския фонд от 1998 г.;

1.4. Наредба № 33 от 30. 07. 2004 г. за видовете сечи и методите за тяхното провеждане;

1.5. Наредба № 8 от 05. 08. 2011 г. за сечите в горите;

1.6. Разработена е Методика и Наръчник за разработване на Областни планове за развитие на горските територии. Предложени са критерии и индикатори за функционално зонироване на горските територии;

1.7. Разработване на въпроси свързани с националната горска политика и стратегия (НГПС);

1.8. С изпълнението на 10-годишната Българо-швейцарска програма за горите (1997-2007г.) се подпомага въвеждането в България на многофункционалното горско планиране, устойчивото и природосъобразно стопанисване на горите.

IV. Приноси, свързани с качеството на управление на процесите в организациите от горския сектор.

1. Проучени са проблемите, свързани със сертификацията на горските територии в България и са посочени възможностите за прилагане на ISO стандартите в горския сектор. Посочени са положителните примери за сертифицирани горски и ловни стопанства по ISO и FSC.

2. Разработена, внедрена и сертифицирана е Система за управление на качеството на ниво Регионална дирекция на горите, държавни горски/ловни стопанства, лесоустройствена фирма „Пролес инженеринг“ ООД, на дърводобивни и дървообработващи фирми, професионална гимназия по горско стопанство гр. Велинград.

3. Направени са сравнителни анализи на управление на качеството на различни организации и нива, сертифицирани по двете системи - ISO и FSC. Проучени са въпросите за групова сертификация.

4. Във връзка с провеждането на сертификацията са разработени учебни материали за подготовка и наръчници за практическо използване.

5. Оценка на личния принос на кандидата

Доц.д-р Васил Стипцов притежава висока активност и работоспособност. Затова говорят многото и разнообразни заглавия, с които участва в конкурса за „професор“. В много от публикациите кандидатът е на първо и второ място, което свидетелства за неговия личен принос. Той има собствено мислене, виждане и позиции по редица основни въпроси, отнасящи се до горскостопанската наука и практика. Участвал е в работата на много на брой работни групи, работни срещи и кръгли маси. Ръководил е колективи по разработването на основните стратегически документи за развитието на горите, включително и нормативната база за управление и стопанисване на горите. Това е видно и от представените удостоверения от МЗХ-ИАГ.

6. Критични бележки.

Според моята оценка представените в Списък № 2 публикации за участие в конкурса в т. 1.1. Монографии – 8 бр. само заглавие № 2 отговаря на тези изисквания. Заглавие под № 1 е Областна стратегия, а заглавия под №№ 3, 4, 5, 6, 7 и 8 представляват планове за развитие на горите в отделни общини, така става ясно, че те са „планове“, а не монографии. От друга страна в 1.3. „Учебници, наръчници и учебни пособия“ – 17 бр., следва да се конкретизира, че не става въпрос за учебници, а за един учебник под заглавие № 14 „Учебно пособие по „Общи лесовъдство“. На трето място в тази точка (1.3.) заглавие под № 18 и № 21 могат да се определят като монографии. Така че може да се говори за три, а не за 8 бр. монографии.

В този Списък № 2, някои от заглавията се повтарят – например № 110 и № 111.

Считам че не е коректно закони, правилници, наредби, инструкции и др. да се смятат за научни публикации на съответният автор, тъй като те се явяват като колективно дело на много експерти.

Според мен, не е редно също така заглавия по №№ 113 -130 да се смятат като научни публикации. Тези „Системи за управление на качеството” представляват по-скоро чисто практически разработки.

В текста на редица публикации и най-вече в заглавия под №№ 2, 18 и 21, които определям като монографии и съм ги прочел изцяло се срещат много дълги, обстоятелствени и не ясни текстове. Това особено важи за сочените цитати от други чужди автори, които превод се представя буквално, без необходимана редакция.

7. Лични впечатления

Познавам Васил Стипцов още от студентските му години, когато съм му води упражнения по „Горска таксация” и „Лесоустройство” (1975-1976), като старателен, ученолюбив и трудолюбив млад човек. В потвърждение на това са и отличните му оценки в дипломата за висше образование за по-голяма част от профилиращите дисциплини.

В последствие като работещ в ИГ при БАН, като колега в ЛТУ и като ръководител в Българо-швейцарската програма за горите съм наблюдавал неговото развитие с положителна оценка.

8. Заключение.

На основата на представения анализ и оценка за комплексната дейност на доц. д-р Васил Христов Стипцов изразени в тази рецензия и отчитайки законовите изисквания, както и разработения Правилник на ЛТУ за развитие на академичния състав (2011г.), предлагам на научното жури да му даде академичната длъжност „професор” по професионално направление 6.5 „Горско стопанство”, научна специалност „Лесовъдство” (вкл. Дендрология) по дисциплината „Стопанисване на горите”.

София
10.07.2016 г

Рецензент
/проф. дсн Кирил М. Богданов/